

**המכללה
האקדמית תל-חי
הקמפוס לחדשנות
בחינוך ובהוראה**

לימודי תואר שני (M.Ed.) ב"עיצוב ופיתוח למידה והוראה"

שנה"ל תשפ"ג

פרויקט גמר -

יישום במוסד חינוכי

עריכה : ד"ר מיטל שבת סימון, ד"ר עמנואל תמיר, ד"ר עדני

נייפלד, ד"ר איתן סימון, פרופ' דורית אלט

מהדורה 2022

תוכן עניינים

4.....	א. מבוא: ייחודיותו של הפרויקט
4.....	ב. מטרות פרויקט הגמר
5.....	ג. סדנת הליווי וההנחיה
5.....	ד. המודל המלווה את כתיבת פרויקט הגמר
7.....	ה. הגשת הצעה לפרויקט הגמר
7.....	כללי
8.....	ו. הגשת פרויקט הגמר
8.....	מבנה פרויקט הגמר
8.....	מחווין מצומצם לבדיקת פרויקט הגמר
9.....	ז. ציר זמן
10.....	ח. נספחים
10.....	נספח מס' 1
10.....	סילבוס
12.....	נספח מס' 2
12.....	טופס בקשה לאישור ועדת האתיקה לביצוע מחקר בבני אדם במסגרת פרויקט הגמר
13.....	נספח מס' 3
13.....	כללי כתיבה APA מהדורה שביעית – כללי רישום וציטוט ביבליוגרפי
14.....	נספח מס' 4
14.....	טופס הצהרה על מקורות פרויקט הגמר במסגרת הלימודים לתואר שני
15.....	נספח מס' 5
15.....	טופס הצעה לפרויקט גמר
15.....	כללי
15.....	מבנה כללי של הצעת המחקר
16.....	מבנה מפורט של הצעת המחקר
17.....	נספח מס' 6
17.....	פירוט רכיבי פרויקט הגמר
20.....	נספח מס' 7
20.....	טיפים חשובים לפרויקט גמר כמותי

21	טיפים חשובים לפרויקט גמר איכותני
23	נספח מס' 8
23	מחווון מפורט טופס הערכת מנחה מחקר כמותי
26	נספח מס' 9
26	מחווון מפורט טופס הערכת מנחה מחקר איכותני
29	נספח מס' 10
29	מחווון מפורט טופס הערכת מנחה ביצוע פרויקט מעשי
30	נספח מס' 11
30	רפלקציה אישית של כל סטודנט
32	נספח מס' 12
32	ציר זמן מורחב - המלצה

א. מבוא: ייחודיותו של הפרויקט¹

התוכנית לתואר "M.Ed. בעיצוב ופיתוח למידה והוראה" מקנה ללומדים בה את מיומנויות היסוד, הידע והתובנות הדרושים להוות סוכני שינוי מקומיים בגנים, בבתי הספר ובתחום החינוך בכלל. התוכנית אמורה להעצים אנשי חינוך במגוון התחומים הקשורים לעיצוב הלמידה וההוראה. מגוון הקורסים בתוכנית עוסקים בנושאים חשובים החל מרמת הבנת פעילות מוחו של התלמיד ועד לרמת עיצוב מרחב הלמידה. פרויקט הגמר בתוכנית זו מאפשר לסטודנטים להביא לידי ביטוי מעשי ותיאורטי את מה שלמדו. פרויקט זה יתבצע במוסדות בהם הסטודנטים עובדים כאנשי חינוך. במידה וסטודנט אינו עובד באף מוסד חינוכי את פרויקט הגמר יוכל לבצע במכללה. הביטוי לביצועו של הפרויקט הוא עריכת מחקר, ביצוע מעשי ולסיכום כתיבת עבודה אקדמית ראויה, כל הנאמר לעיל נכלל תחת פרויקט הגמר. ביצוע פרויקט הגמר מהווה תהליך למידה, חקר וביצוע מעשי. תהליך זה הינו רב שלבי ואמור לבטא את הנלמד בתוכנית. פרויקט הגמר מציב אתגר בפני הסטודנטים. על הסטודנטים להתמקד בנושא משמעותי הקשור לתהליכי למידה והוראה בסביבות חינוכיות, לחקור אותו תוך דיון מושכל עם התיאוריות שלמד בתוכנית ועם התנסויותיו הקודמות ולבסוף להביאו לידי ביטוי מעשי ומחקרי. תהליך התכנון, הביצוע, ההערכה וכתיבת פרויקט הגמר מלווה בסדנת עמיתים, בקהילייה לומדת ומתפתחת במרחב המחקר של ארגוני חינוך. את התהליך האישי והקבוצתי מלווה מנחה מנוסה.

ב. מטרת פרויקט הגמר

- התבוננות מושכלת בתהליכי למידה והוראה.
- עירור נושאים לעריכת מחקרים שעולים מתוך הלמידה בתוכנית, היכול להוות כר נרחב לטיפול תחומי התעניינות מגוונים.
- השפעה על תהליכים המתקיימים במוסדות החינוך השונים במהלך תכנון המחקר וביצועו.
- יישום משולב של הידע התיאורטי והמעשי שנצברו במהלך לימודי התוכנית.
- השתתפות בקהילייה לומדת ומעצימה – סדנת הליווי לפרויקט הגמר.
- כתיבת עבודה אקדמית ראויה.

¹ כל הכתוב בחוברת זו נכון לחודש אוגוסט 2022 במידה ויחולו שינויים הודעה מפורטת תשלח לכלל המנחים והסטודנטים

ג. סדנת הליווי וההנחיה

חשיבה מדעית היא מעצם מהותה תוצר של שיח מושכל, הנתון לביקורת עצמית ומקצועית של הקהילה המדעית. ידע מדעי מתהווה על בסיס ידע אנושי קיים, בהתאם לפרדיגמות מדעיות מקובלות ומתוך מחקר ועיון במסגרת של קהילת ידע רלוונטית. מטרת סדנת הליווי וההנחיה היא לבנות לסטודנטים בתוכנית, המגישים את פרויקט הגמר, קהילת תמיכה שהיא גם קהילת ידע רלוונטית המספקת מרחב לשיח מדעי ביקורתי, למשוב ולתמיכה בעבודה.

הסדנה מיועדת לסייע לסטודנטים בפיתוחם של דפוסי חשיבה מדעית, בניסוח נכון של שאלת החקר המלווה את פרויקט הגמר, בהבניה של תהליכי הכנת הפרויקט והמחקר הגלום בה, ועד לביצוע המעשי של פרויקט הגמר.

את הסדנה ילוו מספר מנחים.

היקף הסדנה הוא 2 ש"ש (4 כ"ז), והיא תתקיים בשנה השנייה ללימודי התואר, בשני הסמסטרים (סילבוס הסדנה – ראה נספח מס' 1).

ד. המודל המלווה את כתיבת פרויקט הגמר

המודל של פולן (Fullan, 2007)² טוען כי הטמעת תהליכי שינוי במערכת החינוך דורשת לעיתים תהליכים לינאריים ולעיתים תהליכים דו סטריים.

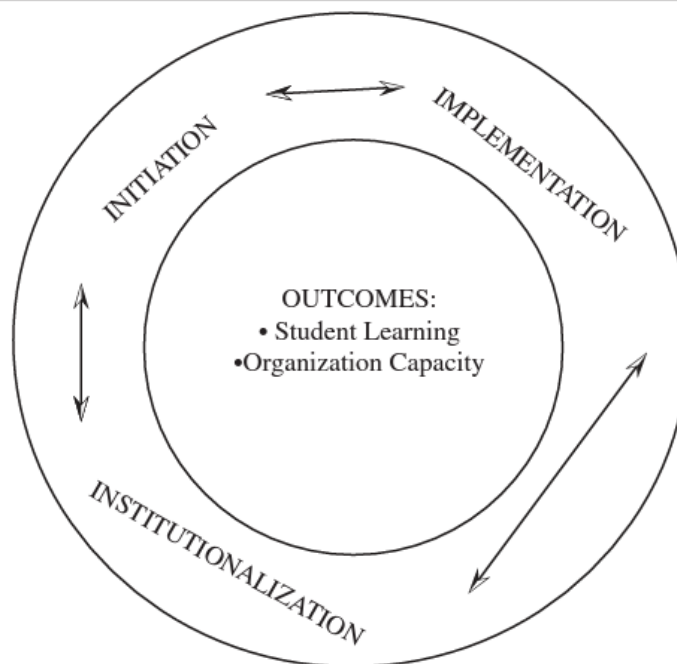
בספרו פולאן (Fullan) מציע ארבעה שלבים מרכזיים להטמעת תהליכי שינוי במערכת החינוך:

1. שלב הייזום (Initiation): שלב שבו חל עיצוב התוכנית להטמעת השינוי והבניית מהלך הטמעתו בבית הספר. בשלב זה מתכננים את השינוי על כל רכיביו, דנים במסגרת הארגונית המתאימה ומנסחים אסטרטגיה להחדרתו. קיים עיסוק בשאלות ובדילמות שונות, כמו האם דרושה תקופה קצרה או ארוכה להחדרת השינוי? האם השינוי דורש כוחות מקומיים בלבד או ייבוא מומחים מחוץ לארגון? האם השינוי יהיה בהיקף נרחב או בהיקף קטן?
2. שלב ביצוע השינוי (Implementation): בשלב זה מעוצב החזון החינוכי ומוקמים צוותי עבודה. בשלב זה הארגון מתמודד עם קשיים ועם התנגדויות בקרב מורים והחלטות שצריכות להתקבל. גורמים שמשפיעים על הצלחת שלב זה כרוכים במאפייני השינוי (צורך, איכות, יעילות, מורכבות, בהירות), בגורמים מקומיים (מחוז, קהילה, מנהל בית הספר, מורים) ובגורמים חיצוניים (ממשלה וסוכנים חיצוניים).
3. שלב המיסוד (Institutionalization): שלב בו נערכות פעולות לביסוס השינוי כחלק בלתי נפרד מחיי היומיום של בית הספר. בשלב זה הגורמים המשפיעים על השינוי הם פנימיים ותלויים בבניית החזון, בתכנון להמשך פיתוח השינוי, לנטילת יוזמה ולהעצמת מורים, במשאבים וביכולת לפתור בעיות, לערוך שינויים ולתכנן תהליכים מחדש.
4. שלב התוצאות (Outcomes): שלב בו נבחנים ההישגים שהניב תהליך השינוי, בחינת הקריטריונים שנקבעו מראש וחשיבה קדימה כיצד להרחיב את תהליך השינוי ולתחזק אותו לאורך זמן.

Fullan, M. (2007, 4th edition). *The new meaning of educational change*. Routledge. ²

כמה גורמים מרכזיים עשויים להשפיע על הצלחתו של השינוי: ההכרה שמדובר בתהליך שנמשך זמן, תמיכה פסיכולוגית נדרשת באנשים, למידה של מיומנויות חדשות תוך תרגול וביצוע משוב, הבנת רציונל השינוי, תמיכה טכנית ואדמיניסטרטיבית של גורמים פנימיים וחיצוניים, הפעלת לחץ, אם נדרש, תוך קיום אינטראקציות עם השותפים לשינוי (Fullan, 2007¹). אסטרטגיות נוספות להטמעת שינויים שנצפו בבתי ספר מצליחים הינן: מנהיגות ממוקדת בשינוי, מטרות ברורות וציפיות גבוהות, רכישת ידע אקדמי, קיום מערכת שמבקרת את עצמה, אווירה תומכת, המשכיות פיתוח סגל הוראה ושילוב הורים וגיוס תמיכתם.

FIGURE 4.1. A Simplified Overview of the Change Process

ה. הגשת הצעה לפרויקט הגמר

כללי

ההצעה תיכתב לפי הדגם שלהלן. יש להגישה לכל המאוחר בתום חודש דצמבר בשנת הלימודים השנייה. ההצעה תוגש למנחה ולמזכירות החוג כעותק אלקטרוני בלבד (למנחה ההגשה תתבצע באתר הקורס ולמזכירות החוג ההגשה תתבצע דרך אי-מייל). חובה לציין בגוף המייל את הפרטים הבאים: שם מלא של הסטודנט, שם מלא של מנחה הפרויקט.

היקף ההצעה - עד ששה עמודים, כתובים בפונט: David, גודל 12. הכותרות יהיו בגדלים 14 או 16, לפי מיקום הכותרת. נדרש רווח של שורה וחצי בטקסט, יישור לשני הצדדים. הצעת המחקר תוגש כקובץ WORD בלבד.

רק לאחר אישור ההצעה ע"י המנחה וראש התוכנית, יתאפשר ביצוע פרויקט הגמר. (משך בדיקת ההצעה עד לאישורה כשלושה שבועות). בפרויקט הגמר (המוגש סופית לבדיקה) חובה ליישם את התיקונים שנדרשו בהצעת המחקר.

ו. הגשת פרויקט הגמר

מבנה פרויקט הגמר

עמוד שער

תקציר

תוכן עניינים (מכאן מתחיל מספור העמודים).

א. מבוא

ב. סקירת ספרות

ג. מתודולוגיה מחקרית

ד. תוצרים (תוצר מחקר + תוצר מעשי)

ה. דיון

ו. מסקנות והמלצות

ז. סיכום רפלקטיבי

ח. ביבליוגרפיה

ט. נספחים

להרחבה ראה נספח 6 ונספח 7.

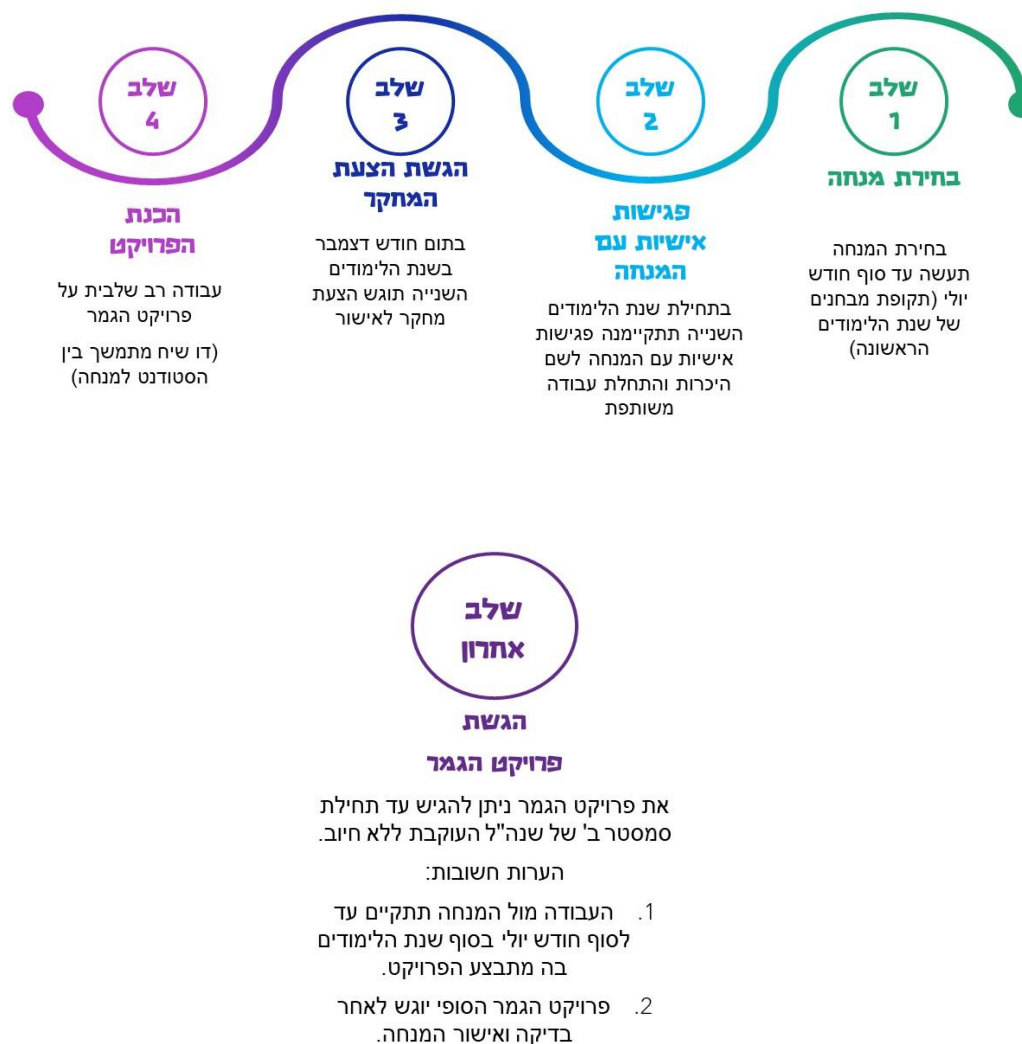
מחווך מצומצם לבדיקת פרויקט הגמר

חלקי העבודה	פירוט התכנים
תקציר	תקציר.
מבוא	הגדרת נושא פרויקט הגמר ושאלת המחקר. הגדרת מטרות פרויקט הגמר. הצגת מבנה העבודה.
סקירת ספרות	סקירת ספרות הכוללת התייחסות למאמרים רלוונטיים ועדכניים בעברית ובאנגלית ואינטגרציה ביניהם. שאלת המחקר והשערות המחקר. הסקירה תחולק לתתי פרקים על מנת להקל על הקריאה ומבלי לקטוע את רצף הקריאה.
שיטת המחקר	הצגת שאלות המחקר, שיטת המחקר, אוכלוסיית המחקר, המדגם, כלי המחקר מהלך המחקר, מגבלות המחקר (ראה נספח 2)
ממצאים	הצגת תוצאות המחקר והצגת שלבי הכנת התוצר הסופי
דיון, מסקנות והמלצות	בפרק זה נדון בתוצאות המחקר ונדון במסקנות לגבי הצלחת התוצר המעשי ביצירת שינוי מהותי בבתי הספר. נדון כיצד שינוי זה תואם או אינו תואם את ספרות המחקר (שהובאה בפרק הסקירה הספרותית).
סיכום רפלקטיבי	ניתוח רפלקטיבי של תהליך העבודה על שלביו השונים (לסיכום זה יתווסף תיעוד צילומי תאריכי של יצירת התוצר הסופי לאורך כל שלביו).
מקוריות	חשיבה ביקורתית על יצירת התוצר הסופי, מקוריות והצעות למחקר עתידי (ראה נספח 4)
רשימת מקורות ונספחים	רשימת מקורות לפי כללי הציטוט המקובלים ב- APA (ראה נספח 3). נספחים
כתיבה וסגנון	כתיבה מדעית. הקפדה על בהירות הסגנון ודיוק לשוני. עריכה טובה.

מחווך מפורט ראה נספח 8 / נספח 9 / נספח 10

ז. ציר זמן

להלן ציר זמן מומלץ להגשת פרויקט הגמר:

ז. נספחים

נספח מס' 1

סילבוס

א. דרישות קדם:

סמינריון שנה א'

ב. תאור הקורס:

הקורס ילווה את הסטודנטים בפרויקט הגמר היישומי שלהם במוסדות החינוך השונים. במסגרת הקורס יבררו הסטודנטים את מציאות המוסד החינוכי בהם הם משובצים מבחינת מרחבי למידה, פדגוגיה ושימוש בטכנולוגיה, ישוו את המציאות הנתונה למטרות הפדגוגיה החדשנית, כפי שבאה לידי ביטוי בתוכנית הנלמדת בתואר, יבנו תכנית שינוי מותאמת עבור מרחב במוסד החינוכי ויובילו עבורו שינוי במהלך שנת לימודים שלמה.

הקורס נלמד כסדנה אישית: סטודנטים מול מנחה (עד 6 סטודנטים למנחה).

ג. מטרות הקורס:

הכרת וניתוח של מערכת מוסד חינוכי מבחינת התאמתה לפדגוגיה החדשנית.
כתיבת תכנית שנתית להובלת שינוי במוסד החינוכי.
תמיכה בגיוס אנשי צוות, השגת תקציב, פתרון בעיות בתוך צוות המוסד החינוכי.
ליווי התוכנית לאורך השנה תוך פיקוח ובקרה.
צמיחה מקצועית כמנהיג ומוביל שינוי.

ד. תוצרי למידה:

עם סיום הקורס, הסטודנטים יהיו מסוגלים :

- לתכנן ולהעריך פרויקט חינוכי
- להבחין, לזהות ולהגדיר מושגים ומאפיינים בתחום חקר סביבות למידה (במסגרות החינוך השונות: גן, בית ספר, אקדמיה)
- לאתר ספרות רלוונטית עדכנית בתחום, פיתוח אוריינות מידע במרחב הדיגיטלי
- לכתוב רציונל לפרויקט הגמר מבוסס תיאוריה ומחקר
- לאתר ספרות מחקר בהתאם לשאלת המחקר
- לכתוב הצעת מחקר
- לתכנן מערך מחקר, תוך התייחסות לכללי ה APA - באופן אתי ומיומן (לדוגמה: מבוא, סקירת ספרות, שיטת המחקר – סוגת המחקר, המשתתפים ובחירתם, כלי המחקר, איסוף הנתונים) .
- לכתוב פרויקט גמר

ה. חובות הקורס הרכב הציון וציון סופי:

הגשת דו"ח התקדמות רבע שנתי 15% - 3 דוחות במהלך השנה

אירוח ביקור 5%

פרויקט גמר+ הגנה * 80% (30% חלק מעשי, 70% חלק תיאורטי [כמותי או איכותני])

*העבודה מלווה בהגשת רפלקציה (הגנה על העבודה נתונה לשיקול דעת המנחה).

1. חובות נוכחות

נוכחות חובה על פי תקנון המכללה.

2. נושאי הקורס לפי סדר המפגשים השבועי:

מקורות לקריאה	נושא המפגש
7,9	מיפוי המוסד החינוכי- נקודות חוזק וחולשה.
5,6,4,3,2	חלוקה לתחומי אחריות (כיתות/ מרחבים). בניית תכנית אישית שנתית.
1	במהלך השנה: התקדמות בתוכנית בשלבים. תמיכה וליווי בתוכנית. פתרון בעיות.
	ביקורים לימודיים הדדיים של חברי הקורס במתחמים המתפתחים
	תיעוד בצילום. שאלונים (גננות, מורים, מנהלים, הישגי תלמידים ועוד)

ה. חובות קריאה/ ביבליוגרפיה:

חובה

1. בן יוסף, א'. (2009), מעגלים של קשר, על טיפול תרבות השיח במוסד חינוכי הומניסטי, מופ"ת, פרק ו: עמ' 150-94.
2. הרפז, י. (2010). בית הספר של המודל השלישי. הד החינוך, פ"ד, עמ' 103-96.
3. יניב, ח. וימיני, מ. (2017). לקראת למידה משמעותית: יישום מודל למידה פרויקטלי, הרפתקני ושיתופי. בתוך ודמני, ר. (עורכת). פדגוגיה דיגיטלית – הלכה למעשה. תל אביב: כליל, מכון מופ"ת. עמ' 99-130.
4. מלמד, ע. וגולדשטיין, א. (2017). הוראה ולמידה בעידן הדיגיטלי. תל אביב: כליל.
5. פדגוגיות חדשניות (2017). דוח חדשנות שישי. האוניברסיטה הפתוחה. בריטניה. עמ' 3-6. נדלה מתוך: <https://iet.open.ac.uk/file/innovating-pedagogy-2017-he.pdf> (עקרונות בפדגוגיה חדשנית)
6. פלס, ד. (2018). שילוב מנגנוני משחק בהוראה: גם קורס יכול להיות משחק. בתוך: ודמני, ר. (עורכת) פדגוגיה דיגיטלית: הזדמנויות ללמידה אחרת, תל אביב, מכון מופ"ת, עמ' 173-188.
7. Barrett, P. S., & Zhang, Y. (2009). Optimal learning spaces: Design implications for primary schools.
8. Brown, B. A. (2016). Understanding the flipped classroom: Types, uses and reactions to a modern and evolving pedagogy.
9. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). A rich seam: How new pedagogies find deep learning. סיכום מתורגם קיים באתר משרד החינוך בכתובת: http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/alon_haagaf/alon4/lemida

טופס בקשה לאישור ועדת האתיקה לביצוע מחקר בבני אדם במסגרת פרויקט הגמר

טפסים אלו מצויים באתר המכללה:

<https://moodle.telhai.ac.il/course/view.php?id=8553>

חשוב לדעת:

סטודנטים המבצעים מחקר **חייבים** לבצע קורס (Good Clinical Practice) GCP מקוון:

החל משנת תשע"ח כל המגיש/ה בקשת אתיקה לוועדות האתיקה החוגיות/או הוועדה המכללתית חייב/ת להיות בעל/ת תעודת GCP את הקורס ניתן לבצע באופן מקוון דרך אתר חברת CITI, המנהלת את הקורסים מטעם ה-NIH.

אנא עקבו אחר ההוראות הבאות:

1. גשו לאתר

<https://about.citiprogram.org/en/homepage/>

2. לחצו על הלחצן 'Register'

3. בשלב הראשון תצטרכו לחפש את המוסד אליו אתם שייכים. העתיקו את

שם המוסד: Tel-Hai College, סמנו שאתם מסכימים לתנאים ושאתם משויכים למכללת תל חי.

4. לחצו על הכפתור: Create a CITI Program Account והמשיכו לשלב 2.

5. מלאו את הפרטים הנדרשים והמשיכו לשלב 3. אנא השתמשו בדואר האלקטרוני המזוהה על יד מכללת תל חי.

6. כשתסיימו את שלב הרישום תוכלו לבחור את הקורס הרלבנטי לכם:

Social-Behavioral-Educational (SBE) Basic

This course covers the core human subjects research topics for social-behavioral-educational researchers.

The SBE Basic course provides an introduction to social-behavioral-educational research with a focus on the protection of human subjects. It offers historic and current information on regulatory and ethical issues important to the conduct of research involving human subjects. Case studies are used within the modules to present key concepts.

7. הקורס ניתן בשפה האנגלית.

8. הקורסים בנויים לפי מקטעים, כאשר לכל מקטע ישנו בוחן אותו צריך לעבור כדי להמשיך לשלב הבא. ניתן לעשות את הבחנים שוב ושוב.

9. בתום הקורס, תתקבל תעודה מטעם ה-NIH.

10. שימו לב שלתעודה זו ישנו תוקף עפ"י הוראות ה-NIH. תוקף זה יהיה כתוב על התעודה שתקבלו.
11. תעודה זו מקובלת על האוניברסיטאות בארץ. אולם, לא על כל בתי החולים בארץ. יש לבדוק זאת עם המוסד איתו אתם מקיימים שת"פ.
12. את הקורס ניתן לעשות באופן עצמאי בכל זמן שתמצאו לפני תחילת שנת הלימודים (לפני תחילת שנה ב') או ביום מרוכז עם ראש התוכנית (תאריך ליום זה יישלח אליכם לדואר האלקטרוני ולנייד).

נספח מס' 3

כללי כתיבה APA מהדורה שביעית – כללי רישום וציטוט ביבליוגרפי

<https://moodle.telhai.ac.il/mod/page/view.php?id=122890>
https://www.beitberl.ac.il/libraries/main-library/citation_guide/apa7
<https://www.scribbr.com/apa-style/apa-seventh-edition-changes>
<https://libraryguides.vu.edu.au/apa-referencing/7GettingStarted>
<https://libguides.csudh.edu/citation/apa-7>
<https://www.smkb.ac.il/library/services/quote-apa>

טופס הצהרה על מקוריות פרויקט הגמר במסגרת הלימודים לתואר שני

בקורס: _____

פרויקט הגמר מאפשר לסטודנטים, בשלב לימודים מתקדם, לבטא וליישם את מכלול הידע והמיומנויות, שרכשו במהלך הלימודים. העבודה על פרויקט זה משקפת יכולות אקדמיות בארגון המחקר ובביצועו: העלאת נושא למחקר, קריאת מאמרים רבים ובניית סקירת ספרות אינטגרטיבית, בחירת שיטת מחקר, עריכת מחקר בשדה החינוך באמצעות כלי מחקר מגוונים, בניית ממצאים וכתובת דיון מושכל. דרך עריכת המחקר וכתובת העבודה באות לידי ביטוי יכולת חשיבה ביקורתית, יכולת הנמקה והצגת טיעונים, יכולת כתיבה אקדמית ועוד. כמו כן, מהווה העבודה על פרויקט זה אתגר לחדשנות וליצירתיות. איכות פרויקט הגמר הינה בעלת חשיבות בוועדות קבלה לתארים מתקדמים.

- במסלול האקדמי של מכללת תל חי מקפידים על זכות קניין רוחני ועל אתיקה אקדמית. לפיכך, פרויקט הגמר חייב להיות **יצירה מקורית** של הסטודנט/ית.
- יש לציין בברור את המקורות שעליהם הסתמך/ה הסטודנט/ית. הערה זו מתייחסת לכל המקורות שמהם נלקחו הרעיונות, הדגמים, הדעות, האמירות, הביקורות, הממצאים, הפרשנויות וכד'.
- שימוש בכל חומר ללא ציון המקור מהווה פגיעה ב"קניין הרוחני" של כותב המקור, מהווה עבירה על חוק, וכן מצג שווא של כותב/ת הפרויקט לגבי מקורות עבודתו/ה. אי לכך, מהווה התנהגות זו עבירה על החוק, עבירה חמורה על כללי האתיקה האקדמית כמו גם עבירת משמעת במסלול.

כדי למנוע אי הבנה בנדון נא לחתום על ההצהרה הבאה:

אני _____ ת.ז. _____ מצהיר/ה כי פרויקט הגמר המצורף בזאת הוא פרי יצירתי המקורי ונכתב על-פי כללי הציטוט המקובלים באקדמיה. כמו כן, אני מצהיר/ה כי ידוע לי, שהגשת פרויקט גמר שבו חלקים רבים ו/או משמעותיים מועתקים מעבודה אחרת אסורה בהחלט, כמו גם שימוש בחומר ממקורות של אחרים ללא ציון המקור כמקובל בעבודות אקדמיות. הפרת הוראות אלו מהווה עבירה משמעתית, לגביה תוגש נגדי תלונה לוועדת המשמעת של המכללה.

תאריך: _____

חתימה: _____

טופס הצעה לפרויקט גמר

לימודי תואר שני (M.Ed.) ב"עיצוב ופיתוח הוראה ולמידה"

הצעה לפרויקט גמר

כללי

ההצעה תיכתב לפי הדגם שלהלן. יש להגישה לכל המאוחר בתום חודש דצמבר בשנת הלימודים השנייה. ההצעה תוגש למנחה ולמזכירות החוג כעותק אלקטרוני בלבד (למנחה ההגשה תתבצע באתר הקורס ולמזכירות החוג ההגשה תתבצע דרך אי-מייל). חובה לציין בגוף המייל את הפרטים הבאים: שם מלא של הסטודנט, שם מלא של מנחה הפרויקט. היקף ההצעה - עד ששה עמודים, כתובים בפונט: David, גודל 12. הכותרות יהיו בגדלים 14 או 16, לפי מיקום הכותרת. נדרש רווח של שורה וחצי בטקסט, יישור לשני הצדדים. הצעת המחקר תוגש כקובץ WORD בלבד. רק לאחר אישור ההצעה ע"י המנחה וראש התוכנית, יתאפשר ביצוע פרויקט הגמר. (משך בדיקת ההצעה עד לאישורה כשלושה שבועות). בפרויקט הגמר (המוגש סופית לבדיקה) חובה ליישם את התיקונים שנדרשו בהצעת המחקר.

מבנה כללי של הצעת המחקר

פרטים אישיים	
שם הסטודנט/ית	
ת.ז. של הסטודנט/ית	
כתובת	
טלפונים (נייד ובית)	
שם המנחה	
תאריך ההגשה	

פרטים על המחקר	
נושא המחקר (חייב להיות בזיקה לשינוי במערכות החינוך):	
סוג המחקר אותו תיישמו בעזרת התוצר הסופי (כמותי/איכותני):	

	שאלת המחקר/ הסוגיה הנידונה:
--	-----------------------------

מבנה מפורט של הצעת המחקר

1. מבוא - יכלול בקצרה את הצגת נושא הפרויקט, הצגת המושגים העיקריים, הצגת מטרות פרויקט הגמר, ייחודיות ותרומת פרויקט זה.

2. סקירת ספרות - מצומצמת אך רלוונטית ומעודכנת, המבוססת על 8 – 10 פריטי ביבליוגרפיה, מתוכם לפחות 2 פריטים באנגלית ולפחות 3 פריטים מהשנים 2012-2022.

3. שאלת המחקר עליה מתבסס פרויקט הגמר - הצגה מפורטת של שאלות המחקר (כולל תת שאלות).

4. מערך ביצוע פרויקט הגמר והמחקר המלווה -

א. תיאור הפרויקט המעשי ברמה התיאורטית מגובה בתיאוריות ידועות.

ב. הצגה ראשונית של פרויקט הגמר המלווה במחקר (איכותני, כמותי ו/או משולב).

ג. הליך ביצוע פרויקט הגמר – לוח זמנים משוער.

ד. אופן ביצוע הפרויקט, איסוף הנתונים וניתוחם.

5. ביבליוגרפיה - המקורות יהיו כאלו שפורסמו בכתבי עת מדעיים. ייכתבו לפי כללי ה- APA (נספח 3).

הערה חשובה:

עבודות סמינריון אשר הוגשו בקורס בשנה א' יכולות להוות תשתית לפרויקט הגמר.

פירוט רכיבי פרויקט הגמר

עמוד שער

1. שם המוסד
2. שם החוג/המסלול
3. נושא העבודה
4. שם המנחה
5. פרטי הסטודנט (ת.ז, שם, כתובת דוא"ל, טלפון)
6. תאריך הגשה

תקציר

תיאור תמציתי של כל העבודה – עד חצי עמוד. פירוט נושא העבודה, שיטת המחקר, ממצאים ומסקנות עיקריים.

תוכן העניינים

פירוט של ראשי הפרקים העיקריים (במקרים מסוימים גם ראשי הפרקים המשניים) של העבודה, רשימת הטבלאות, התרשימים והנספחים. אין הכוונה לתיאור כוללני כגון "סקירת ספרות", כי אם לכותרות המציגות את הנושאים שמהם בנויה הסקירה.

המבוא

1. רקע, נושאים מרכזיים ומושגי יסוד בעבודה.
2. הבעיות המרכזיות שבהן דנה העבודה ושאלות המחקר.
3. הסיבה לבחירת נושא העבודה ע"י הכותב, כולל התייחסות למעגלי הלמידה והחקר: מהפרקטיקום אל המחקר ובחזרה (רציונל המחקר).
4. תיאור תמציתי של הליך הכנת התוצר (תיעוד צילומי ותאריכי חובה).
5. התרומה הצפויה מפרויקט הגמר (מותאם לשאלת המחקר).

סקירת ספרות

1. חיבור הנושא למקורות ידע הקיימים בספרות.
2. הסקירה מיועדת להמחיש מה נכתב ונחקר אודות הבעיה המוצגת במרכז העבודה, אילו היבטים נחקרו, ומהם ההיבטים וההתלבטויות שאולי נותרו ללא מענה.
3. הסקירה היא עיבוד מושכל של החומרים השונים, ויש להציגו בלוגיקה פנימית, אינטגרטיבית, וספציפית לעבודה (להבדיל מרשימה או מסיכום מצרפי של תמציתי של מאמרים וספרים). מבנה הסקירה יהיה כמעין משפך שחלקו הרחב מתייחס להיבטים כלליים והוא מוביל את הקורא לחלקו הצר שמתייחס לנושא ולהקשרים הספציפיים שלו.

4. יש להקפיד על קרדיטציה לכותבים שעליהם נסמכים בסקירה.
5. מידת הפירוט בסקירת הספרות תלויה בנושא, בהקשרים הנובעים ממנו, בשאלות המחקר, בחומרים הקיימים בנושא ובהדגשים שעליהם יכול להמליץ מנחה הסמינריון.
6. סקירת הספרות תתבסס על: מינימום של 20 פריטי ביבליוגרפיה, מתוכם 4 פריטים ומעלה באנגלית ו-5 פריטים ומעלה מהשנים 2012-2022.
7. שיטת המחקר
 1. פרויקט הגמר ותרומתו הצפויה
 2. שאלת המחקר המובילה את הכנת התוצר
 3. שיטת המחקר
 4. אוכלוסיית המחקר
 5. כלי המחקר
 6. הליך המחקר
 7. עיבוד הנתונים
 8. מגבלות המחקר
 9. היבטים אתיים במחקר

ממצאים

1. הצגת התוצר המחקרי של פרויקט הגמר כתשובה מורחבת ומותאמת לשאלת המחקר.
2. הפרטים המתוארים והמוצגים יהיו רלבנטיים לבעיה המחקרית שבמרכז פרויקט הגמר.
3. תוצר מעשי – הצגת התוצר המעשי בפועל (הגעה פיזית של המנחה, צילום כל שלבי ההכנה, הכנת מצגת המתארת את שלבי ההכנה לשלב ההגנה).

דיון

1. בחלק זה של העבודה נדון ביכולות התיאורטיות של התוצר הסופי לייצר שינוי מהותי בבתי הספר עם ספרות המחקר (שהובאה בפרק הסקירה הספרותית).
2. הצגת הערך המוסף של העבודה.
3. הצגת עמדת הכותב – "הקול האישי", מסקנותיו והמלצותיו.

סיכום רפלקטיבי

תיאור התהליך האישי שעברו הסטודנטים בכל אחד משלבי העבודה.

ביבליוגרפיה

1. מטרתה להבטיח את איתור המקור ע"י הקורא. מסיבה זו יש צורך לדייק ברישום הפרטים של המקור, והרישום בגוף העבודה צריך להיות זהה לזה שבביבליוגרפיה. כל כותב המוזכר במסמך חייב להופיע ברשימה הביבליוגרפית, ואין לכלול ברשימה מחברים שאינם כלולים בעבודה.

2. כללי הרישום המחייבים הינם אלו של APA (איגוד הפסיכולוגיה האמריקאי). ניתן לאתרם בקלות באינטרנט (וכן ראה נספח 3).

נספחים

1. הנספחים עשויים להיות מסמכים שונים, עיבוד של חומרים שאינם צריכים להיות כלולים בגוף העבודה, תמלילי ראיונות וכיו"ב.
2. יש למספר את הנספחים, לתת להם כותרת, ולצרף כל מסמך על עמוד בנפרד.
3. בגוף העבודה תופיע הפנייה לנספח הספציפי.
4. טופס מקוריות העבודה, חתום על ידי הסטודנטים יצורף לסוף העבודה (ראה נספח מס' 4).

חתימת הסטודנט/ ית: _____ תאריך _____
הערות

אישור ההצעה:

_____	_____	_____
מנהל/ת המוסד החינוכי	מנחה העבודה	ראש התוכנית

טיפים חשובים לפרויקט גמר כמותי

1. בכותרת העבודה כמו גם בשאלת מחקר (מחקר כמותי) יש להשתמש בניסוח המתאים לסוג המחקר ("הקשר בין... לבין..." או "ההבדל/ים בין... לבין..."). יש להימנע משימוש במילים דוגמת "השפעה" או "תרומה".
2. חובה לציין בכותרת העבודה כמו גם בשאלת המחקר את המשתנים המרכזיים (הבלתי תלויים/והתלויים) באותו ניסוח ובאותו הסדר שבו הם מופיעים בכל חלקי העבודה.
3. על כותרת העבודה כמו גם בשאלת המחקר לכלול ציון של משתתפי המחקר (מורים בבתי ספר על-יסודיים, ילדי גן, וכו') או הזיקה לחוג (מורים; ילדי גן; תלמידי בית ספר יסודי משולבים; רכזי שכבות, מנהלים וסגני מנהלים וכו').
4. ברציונל (הסיבות שהובילו) לעריכת המחקר הנוכחי יש לזכור, כי מיעוט מחקרים בתחום אינו מהווה רציונל משכנע, לציין את מטרת המחקר (הנגזרת מהרציונל למחקר): מה אמורים להשיג באמצעות המחקר הנוכחי (יש להשתמש בשמות פועל: "לבחון את...", "ללמוד על...").
5. את שאלת המחקר תנסחו במשפט אחד. על שאלת המחקר לכלול את שמות המשתנים המרכזיים (באותו ניסוח וסדר בו הם מופיעים לאורך כל ההצעה), המשתתפים או הזיקה לחוג (מורים; ילדי גן; תלמידי בית ספר יסודי משולבים; רכזי שכבות וכו').
6. יש להציג את משתני המחקר המרכזיים באותו ניסוח וסדר בו הם מופיעים בכותרת העבודה.
7. יש לכתוב הסבר קצר על כל אחד ממשתני המחקר (הבלתי תלויים/והתלויים), תוך הסתמכות תיאורטית והפניות למקורות עדכניים (יש לכלול את שמות המחברים והשנה בלבד, ואת המקור המלא לכתוב ברשימת המקורות).
8. את השערת המחקר בהצעת המחקר תכתבו בזמן עתיד ואילו בפרויקט הגמר תכתבו בזמן עבר.
9. עליכם להבהיר מהו סוג המחקר הנוכחי (ישנם סוגים רבים בתחום המחקר הכמותי), מה מאפיין מחקר זה, תוך הסתמכות על מקורות עדכניים, אותם יש להוסיף לרשימת המקורות.
10. עליכם לפרט על שדה המחקר והמשתתפים במחקר – מספר המשתתפים הצפוי ולתאר את מאפייניהם הייחודיים, וכן להסביר איך המשתתפים ידגמו: באופן הסתברותי (אקראי) או באופן לא הסתברותי (לא אקראי). עליכם לתאר את שדה המחקר, לדוגמה: "המחקר ייערך בבית ספר יסודי בדרום הארץ", ומהם מאפייניו הייחודיים.
11. עליכם לפרט את כלי המחקר הנוגעים למחקרכם בלבד. במידה ואתם נעזרים ביותר מכלי מחקר אחד אנא כתבו פסקה אחת על כל אחד מכלי המחקר בנפרד. אנא הקפידו על התאמה בין המשתנה אותו תמדדו לבין כלי המחקר בו תשתמשו. שאלון לאיסוף נתונים דמוגרפיים לא ייחשב ככלי מחקר.
12. עליכם להציג את כלי המחקר (לדוגמה: "כלי המחקר הנוכחי יהיה שאלון/תצפית/מטלה").
13. אם כלי המחקר (שאלון/תצפית/מטלה) בנוי ממספר חלקים, יש לפרט את כל החלקים המרכיבים אותו (לדוגמה: "השאלון למורה בנוי משני חלקים: החלק הראשון של השאלון נועד להעריך את

- הכישורים החברתיים של התלמיד והחלק השני נועד להעריך את הכישורים הרגשיים של התלמיד"), ולהפנות לנספח (נספח 1) .
14. סוג הסולם (ליקרט או אחר) ומרכיביו (1= בכלל לא; 5=במידה רבה מאוד). אם נעשו לשאלון התאמות לגיל, לרמת הלימוד, לשפה וכדומה ו/או התאמות סטטיסטיות כאשר השאלון כולל רמות דירוג שונות, חובה לפרט אותן .
15. יש לציין את מהימנות העקיבות הפנימית אלפא קרונברך של השאלון (α Cronbach's) אם בנמצא.
16. יש לציין את מספר הפריטים/ההיגדים בשאלון או בכל חלק שלו (לדוגמה: "השאלון כולל 10 פריטים") .
17. יש לתת 2-3 דוגמאות לפריטים או להיגדים (יש לכתוב אותם בין מירכאות, כמו בציטוט).
18. עליכם לפרט את הליך המחקר ונושא האתיקה הקשור למחקר - יש לתאר את הליך המחקר שיתבצע מתחילתו ועד סיומו. יש לציין בין השאר את המקום בו יועבר/ו כלי המחקר בפועל, ההוראות שיינתנו למשתתפים וכללי האתיקה שיינקטו.
19. עליכם לתאר את עיבוד הנתונים - בסעיף זה יש לפרט את הפעולות שתתבצענה לאחר קידוד ורישום הנתונים על גבי קובץ אקסל, שיומר לקובץ SPSS (או לכל תוכנה סטטיסטית אחרת) לצורך עיבוד הנתונים (ביצוע הניתוחים הסטטיסטיים לבדיקת ההשערה/השערות).
20. עליכם לייצר רשימה ביבליוגרפית תקינה על פי כל ההוראות הכתובות בחוברת זו.

טיפים חשובים לפרויקט גמר איכותני

- מחקר איכותני הינו מחקר פרשני המסייע לבטא התנסות או ידיעה אישית אך אסור לשכוח שהפרשנות מבוססת על נתונים מחד ומאידך גם על עולמו הפרטי של החוקר (ניסיונו, השקפת עולמו וכדומה).
- מחקר זה מתייחס ל"איך" לעניין התהליך עצמו.
- המחקר האיכותני אינו מחייב אובייקטיביות ואי-תלות.
- הכלים לביצוע מחקר זה מגוונים: ראיונות, שאלון (שאלות פתוחות), קבוצות מיקוד, ניתוח מסמכים ודוחות, תצפית פתוחה, חוות דעת מומחה ועוד.
- גודל המדגם ייקבע על ידי המנחה והסטודנט.
- כאשר מבצעים תהליך עיבוד נתונים החוקר מעורב, מעיין בחומר שנאסף במהלך המחקר.
- תהליך עיבוד הנתונים כולל: מיון על פי רעיונות חוזרים, מיון על פי קריטריונים שעולים מתוך הנתונים, מיון על פי קטגוריות המוכרות מהמחקר ועוד.
- יופיע בכותרת ניסוח המתאים לסוג המחקר (תפיסות... נקודות מבט... משמעות... חוויות)
- יופיעו בכותרת משתתפי המחקר (בקרב מורי תיכון/תלמידי יסודי וכדומה)
- תופיע בכותרת הזיקה לתחום הידע של החוג בו את/ה לומד/ת (תלמידי יסודי משולבים/רכזי שכבות וכדומה)

11. בחלק בו יוצגו נושאי המחקר: בחלק זה יש לכתוב הסבר/הגדרה לנושא המרכזי אשר בליבת המחקר – ההסבר/הגדרה צריך להיות מדויק ותמציתי. יש לכתבו תוך הסתמכות תיאורטית והפניות למקורות עדכניים (מעשר השנים האחרונות) . ההפניות למקורות יכללו רק את שמות המחברים/ים ושנה (את המקור המלא יש לרשום במלואו ברשימת המקורות) .
12. בחלק בו תוצג תכנית לביצוע מחקר איכותני נשים לב לפרטים הבאים: בחלק זה יופיע הסבר על שיטת המחקר וסוגת המחקר תוך הסתמכות תיאורטית והפניות למקורות עדכניים (מעשר השנים האחרונות). ההפניות למקורות יכללו רק את שמות המחברים/ים ושנה (את המקור המלא יש לרשום במלואו ברשימת המקורות). הפסקה הראשונה תכלול הסבר על שיטת מחקר איכותנית-להגדיר/להסביר מה מאפיין שיטה זו . הפסקה השנייה תכלול הסבר על סוגת המחקר הנוכחית-להגדיר/להסביר מה מאפיין את הסוגה.
13. בחלק בו מציגים את המשתתפים ושדה המחקר : הפסקה הראשונה תכלול את מספר המשתתפים הצפוי ולתאר את מאפייניהם הייחודיים . להסביר איך המשתתפים נבחרו ולעגן זאת באחת משיטות הבחירה המקובלות במחקר איכותני-עד פסקה אחת . הפסקה השנייה תכלול תיאור של שדה המחקר (לדוגמה: המחקר יערך בבית ספר יסודי במרכז הארץ), ומה הם מאפייניו הייחודיים-עד פסקה אחת.
14. בחלק בו יוצג כלי המחקר: לכתוב את כל הפרטים הבאים על כלי המחקר, תוך הסתמכות תיאורטית והפניות למקורות עדכניים (מעשר השנים האחרונות). ההסברים יהיה קצרים ומדויקים. ההפניות למקורות יכללו רק את שמות המחברים/ים ושנה (את המקור המלא יש לרשום במלואו ברשימת המקורות) . יש לכתוב את כל הפרטים הבאים על כלי המחקר-עד שלוש פסקאות: פסקה ראשונה תכלול הגדרה/הסבר לסוג הריאיון (ריאיון אישי: מובנה/ חצי מובנה/פתוח; או ריאיון קבוצתי: מובנה/ חצי מובנה/פתוח)-עד פסקה אחת. פסקה שנייה תכלול, הסבר על הדרך שבה פותח הריאיון המופיע בהצעה - והסבר על ההתאמות לגיל, רמת לימוד, שפה וכדומה שנעשו לריאיון. פסקה שלישית תכלול, תיאור מילולי של המדריך לריאיון + דוגמה לכמה שאלות בין גרשיים ולהפנות לנספח (נספח 1 – הריאיון המלא).

מחווין מפורט טופס הערכת מנחה מחקר כמותי

כותרת העבודה: _____

שם מלא של הסטודנט: _____

שם מלא של מנחה העבודה: _____

חלקי העבודה	סטנדרטים אקדמיים הנדרשים על פי ה-APA בהתייחס למבנה, צורה ותוכן	הערכה	הערכת מנחה מילולית	ציון מנחה
תקציר	פסקת התקציר מיושרת לשני צדדים. 100–200 מילים יכתבו בעמוד אחד בלי מראי מקום התקציר יכלול את המרכיבים הבאים בסדר להלן: • כותרת העבודה והקשר שלה לחוג הלימוד (בקצרה) • המשתנים והסבר לאופן בו הם מתחברים זה אל זה • שאלת המחקר (יש לשמור על ניסוח המשתנים והסדר בו הם מופיעים בכותרת) • כמה משתתפים ומאפייניהם בקצרה • שיטת המחקר (כמותית) וכלי המחקר • הממצאים העיקריים • המסקנה העיקרית • המלצה יישומית הנובעת מהמחקר (אם יש)	5%		
מבוא	המבוא יכלול 3-4 פסקאות בלי מראי מקום ויכלול את כל המרכיבים הבאים בסדר להלן: • אזכור כותרת העבודה • הצגת כל אחד מהמשתנים בשמו (בניסוח ובסדר בו הם מופיעים בכותרת) • הסבר על כל אחד מהם • הסבר על החיבורים ביניהם • הסבר על החיבור שלהם לחוג הלימוד • הרציונל לעריכת המחקר ומטרת/ות המחקר • תרומת המחקר לתחום הידע של החוג	5%		
סקירת ספרות	מטרתה של סקירת הספרות להסביר את שאלת המחקר (המופיעה בסופה) ולהוביל אליה בצורה ברורה ומושכלת היא בנויה מפתוח ללא כותרת, 3-4 סעיפים וסיכום. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתוח (ללא כותרת) כולל: • אזכור לכותרת העבודה תוך התמקדות במושגים הרלבנטיים לסקירה כולה, לדוגמה: סביבת למידה, למידה מבוססת פרויקטים, חוק החינוך המיוחד או הגדרה של תלמידים עם צרכים מיוחדים וכד'. מספיק להסביר פעם אחת בפתוח כדי שלא יהיו כפילויות בסקירה • בפתוח תופיע הפניה לסעיפים שיופיעו בהמשך הסקירה (בסעיף הראשון יוצגו... בסעיף השני יוצגו... וכן הלאה) הפרק כתוב בשיטתיות ומוצג לפי הסדר שמדווח עליו בפתוח: • תוכן הסקירה מחולק ל-3-4 סעיפים צמודים ומוגבלים למשתני המחקר. הם מופיעים באותו ניסוח ובאותו הסדר שבו הם מופיעים בכותרת העבודה • מומלץ להימנע מחלוקה לסעיפי משנה הקוטעים את רצף הקריאה כדי לשמור על רצף, הכתיבה תעשה בפסקאות מסודרות ועוקבות (בכל פסקה משפט פתיחה, הסבר ומשפט קישור לפסקה הבאה) • כל אחד מן הסעיפים יסתיים בסיכום קצר • הסקירה תסתיים בסיכום (ללא כותרת) שיכלול שאלת המחקר הכללית • ההשערות ומשתני המחקר. ההשערות יוצגו בזמן עתיד (ימצא קשר/ימצאו הבדלים). המשתנים – משתנה מסביר (הבלתי תלוי) ומשתנה מוסבר (התלוי) יוצגו במושגים מדידים	10%		
שיטת המחקר	פרק שיטת המחקר בנוי מפתוח (ללא כותרת) וארבעה סעיפים. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתוח (ללא כותרת) כולל הסבר על המחקר הכמותי בכלל ועל מערך המחקר הנוכחי (מתאמי/השוואתי/ אחר) בפרט, תוך הסתמכות תיאורטית והפניות למקורות עדכניים (מ-10 השנים האחרונות); הסבר על תכנית המחקר. לדוגמה: מספר המדידות שישעשו והסדר שלהן, מספר קבוצות הניסוי והביקורת ופרטים אחרים לפי שיקול דעת הכותב/ת אחרי הפתוח מופיעים ארבעת הסעיפים עם הכותרות להלן ולפי הסדר להלן:	10%		

			סעיף א: משתתפים ושדה המחקר בפסקה הראשונה מוצגים משתתפי המחקר ובאיזה אופן נדגמו. יש להשתמש במונח דגימה לא אקראית או לא הסתברותית, עם הסבר ונימוק (ולא במונח דגימת נוחות). בפסקה השנייה מתארים את שדה המחקר-כותבים היכן הוא התקיים (לדוגמה: בבית ספר יסודי במרכז הארץ), ומתארים את מאפייניו הייחודיים. ניתן להשתמש בלוחות מתחת ללוח יש להסביר מילולית מה מוצג בו. בשתי הפסקאות אין להזכיר שמות ופרטים מזהים של המשתתפים, של מקומות ושל בתי ספר. יש להציג שמות בדויים, אזורים (צפון הארץ) וסוג בית הספר (למשל ממלכתי דתי במרכז הארץ) סעיף ב: כלי המחקר בפסקה הראשונה מציגים את הפרטים הבאים לפי הסדר להלן: א. שם השאלון עם הפניה בסוגריים למחברים. ב. תיאור כללי של השאלון (למשל, השאלון בנוי משני חלקים: בראשון שאלות על פרטי הרקע ובשני שאלות סגורות) ג. סוג הסולם (ליקרט או אחר) ומרכיביו (1 = בכלל לא; 5-במידה רבה). ד. איך השאלון הותאם למשתתפים (מורים/מנהלים/תלמידי גן/יסודי/תלמידים עם צרכים מיוחדים וכד'). ה. מהימנות העקיבות הפנימית אלפא קרונברך של כל השאלון. אם השאלון מורכב ממדדים יש לפרט כל אחד מהם בפסקה נפרדת באופן הבא: - שם המדד עם הפניה למחבר/ים - איזה משתנה המדד בודק, איך הותאם למחקר הנוכחי ומה השם שניתן לו (צריך להיות זהה לשם המשתנה שמופיע בכוותרת העבודה), לדוגמה: במקור נקרא המדד XXX (הפניה, שנה), במחקר הנוכחי הוא הותאם למורי תיכון והוא נקרא YYY. - מספר הפריטים/היגדים בכל מדד 1-3 דוגמאות/ות להיגד/ים בין מירכאות - מהימנות העקיבות הפנימית אלפא קרונברך של המדד סעיף 3: הליך המחקר ואתיקה בפסקה הראשונה מציגים את תהליך איסוף הנתונים מרגע תחילת המחקר ועד סיומו; בפסקה השנייה מתארים את כללי האתיקה שננקטו במחקר (הסכמה להשתתפות במחקר, שמירה על חסיון, שפת מילוי השאלון וכד'). בנוסף מתארים איזה קשיים התעוררו ופתורונם, לדוגמה: חלק מהמורות היו מוטרויות שתשובותיהן לשאלון יהפכו לרכילות /או בקורת. הוסבר להן שהשאלונים לא מזהים, הם נאספים מיד לאחר שמולאו ומשמשים אך ורק לצרכי מחקר. שאין כל דרך לשייך שאלון למשיב/ה או לזהותו. סעיף 4: ניתוח הנתונים סוג התוכנה לניתוח הנתונים ומספר גרסתה (לדוגמה SPSS 22 וכד'). נתוני הרקע והניתוח שלהם (סטטיסטיקה תיאורית), והמבחנים הסטטיסטים בהקשר של ההשערות, לדוגמה כדי לבחון את ההשערה בדבר... יערך ניתוח מתאמים מסוג... - השאלון הוא הנספח הראשון בפרויקט גמר כמותי ויש להפנות אליו כדלהלן (נספח 1) - יש לכלול את כל מדדי השאלון באותו הנספח (נספח 1) (לא להציג נספח נפרד לכל מדד)	
ממצאים	20%	פרק הממצאים בנוי מפתוח (ללא כותרת) ו-4-2 סעיפים הכתובים בשיטותיות. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתוח (ללא כותרת) כולל הסבר כיצד בנוי הפרק (על פי סדר השערות המחקר, הממצאים המרכזיים או כל סדר הגיוני אחר). אחריו הפניה לסעיפים שיוצגו בפרק (בסעיף הראשון יוצגו... בסעיף השני יוצגו... וכן הלאה) סעיפי פרק הממצאים כתובים בשיטותיות ובסדר שמדווח עליו בפתוח: לכל סעיף מנסחת כותרת מייצגת ומדויקת - מתחת לכותרת מופיעה תזכורת לממצא המוצג, ההשערה שנבדקה ואילו בדיקה סטטיסטית נעשתה כדי להפיק את הממצא - הממצאים מוצגים באמצעות לוחות (טבלאות), איורים (גרפים או תרשימים), מעוצבים לפי כללי ה-APA: הלוחות והאיורים יהיו ממוספרים וילוו בכותרות מתאימות ומדויקות. לדוגמה: לוח 1: הבדלים בעמדות לגבי אופק חדש בין מורים חדשים לוותיקים: ממוצעים וסטיות תקן - מתחת ללוח/איור מוצג הסבר מילולי בהיר של הממצא והאופן בו הוא מאושש/מפריך את השערה - אין להוסיף פרשנות או משמעות לממצאים - כל סעיף מסתיים בסיכום קצר יש לסיים את הפרק בסיכום קצר של הממצאים המרכזיים, ואילו השערה אוששה/הופרכה		

דיון, מסקנות והמלצות	20%	מטרת הדיון היא לתת פרשנות והסברים לממצאים העיקריים של המחקר (מוטב להתמקד ב-2-3 ממצאים מרכזיים), תוך התייחסות להשערות הרלבנטיות ולסקירת הספרות. אפשר להוסיף בדיון מחקרים עדכניים שלא הופיעו בסקירת הספרות, בתנאי שהם רלבנטיים לממצאי המחקר הדיון בנוי מפתיח ללא כותרת, 2-3 סעיפים וסעיף סיום. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתיח (ללא כותרת) כולל: - הסבר כיצד בנוי הפרק (על פי סדר השערות המחקר, הממצאים העיקריים או כל סדר הגיוני אחר) - הפניה לסעיפים שיוצגו בדיון (בסעיף הראשון יוצגו... בסעיף השני יוצגו... וכן הלאה). במניין סעיפי הדיון נכלל גם הסעיף המסכם שכותרתו מסקנות המחקר, תרומתו, מגבלותיו, השלכותיו וכיווני חקירה חדשים. סעיפי הדיון כתובים בשיטתיות בסדר שמדווח עליו בפתיח: - כל סעיף מתחיל בהצגת הממצא העיקרי בשפה פשוטה ומובנת - לאחריו מופיע הסבר איך הממצא תומך / נמצא בסתירה עם השערת המחקר הרלבנטית לאותו ממצא - לאחר מכן מופיע הסבר ברור באיזה אופן הממצא מאשש (באופן מלא או חלקי), נגד, או מעיד על שינוי לעומת המחקרים שהוצגו בסקירת הספרות - כל סעיף מסתיים בסיכום קצר הדיון כולו מסתיים בסעיף מסכם שכותרתו היא: מסקנות המחקר, תרומתו, מגבלותיו, השלכותיו וכיווני חקירה חדשים. סעיף זה כולל 5 פסקאות הכתובות בזו אחר זו: - מסקנות המחקר: מסתמכות אך ורק על ממצאי המחקר ונובעות ממנו - תרומת המחקר לחוג הלימוד - מגבלות המחקר - השלכות המחקר - כיווני חקירה חדשים
סיכום רפלקטיבי ומקורות	15%	- התפתחות אקדמית-מחקרית של הסטודנט - מקורות ויצירתיות של כותב/ת העבודה
רשימת מקורות	10%	מקורות ראשוניים הם אך ורק מקורות שבהם הסטודנט קרא או עיין. לכתיבת המקורות נדרש רישום מסודר על-פי כללי ה-APA העדכניים (ראו אתר המכללה). יש לבנות את רשימת המקורות תוך התייחסות להנחיות הבאות: - מקורות המידע עדכניים (רצוי מעשר השנים האחרונות). ניתן לשלב גם מקורות קלאסיים התורמים להבנת הבסיס התיאורטי - כל הפניה למקורות המוזכרת בעבודה חייבת להופיע גם ברשימת המקורות ולהפך, כל פריט המצוין במקורות חייב להופיע גם בעבודה - מינימום של 20 פריטי ביבליוגרפיה, מתוכם 4 פריטים ומעלה באנגלית ו-5 פריטים ומעלה מהשנים 2012-2022.
כתיבה וסגנון	5%	- דיוק בביצוע התיקונים לפי הערות המנחה - הקפדה על כתיבה לפי המחון - כתיבה עצמאית - שמירה על קשר רציף עם המנחה וביצוע משימות ההנחיה - עמידה בלוחות זמנים
ציון סופי	100	

מחווך מפורט טופס הערכת מנחה מחקר איכותני

כותרת העבודה: _____

שם מלא של הסטודנט: _____

שם מלא של מנחה העבודה: _____

חלקי העבודה	סטנדרטים אקדמיים הנדרשים על פי ה-APA בהתייחס למבנה, צורה ותוכן	הערכה	הערכת מנחה מילולית	ציון מנחה
תקציר, פסקה מיושרת לשני צדדים. 100 – 200 מילים, בלי מראי מקום	היקף התקציר- עמוד אחד (100 – 200 מילים) ויש לכלול בו את כל המרכיבים הבאים: • כותרת העבודה והקשר שלה לחוג הלימוד (בקצרה) • הצגת המושגים המרכזיים והאופן בו הם מתחברים זה אל זה • שאלת המחקר (יש לשמור על ניסוח המושגים ועל הסדר בו הם מופיעים בכותרת) • כמה משתתפים ומאפייניהם בקצרה • שיטת המחקר (איכותני), סוגת המחקר (לציון רק את שמה) וכלי המחקר • הממצאים העיקריים • המסקנה העיקרית • המלצה יישומית הנובעת מהמחקר (אם יש)	5%		
מבוא 3-4 פסקאות בלי מראי מקום	יש לכלול במבוא את כל המרכיבים הבאים בסדר להלן: • איזכור כותרת העבודה • הצגת כל אחד המושגים המרכזיים בשמו (בניסוח ובסדר בו הם מופיעים בכותרת), עם הסבר על כל אחד מהם, הסבר על החיבורים ביניהם והסבר על החיבור שלהם לחוג הלימוד • הרציונל לעריכת המחקר ומטרת/ות המחקר • הצגת האופן בו המחקר תורם לתחום הידע של החוג	5%		
פרק א: סקירת ספרות 10-15 עמודים	מטרתה של סקירת הספרות להסביר את שאלת המחקר (המופיעה בסופה) ולהוביל אליה בצורה ברורה ומושגת היא בנויה מפתחי ללא כותרת, 3-4 סעיפים וסיכום. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתיח (ללא כותרת) כולל: • איזכור לכותרת העבודה תוך התמקדות במושגים הרלבנטיים לסקירה כולה, לדוגמה: סביבת למידה, למידה מבוססת פרויקטים, חוק החינוך המיוחד או הגדרה של תלמידים עם צרכים מיוחדים וכד'. מספיק להסביר פעם אחת בפתיח כדי שלא יהיו כפילויות בסקירה • הפניה לסעיפים שיופיעו בהמשך הסקירה (בסעיף הראשון יוצגו... בסעיף השני יוצגו...וכן הלאה) הפרק כתוב בשיטתיות לפי הסדר שמדווח עליו בפתיח: • תוכן הסקירה מחולק ל-4-3 סעיפים צמודים ומוגבלים למושגי המחקר המרכזיים. הם מופיעים באותו הסדר בו הם מופיעים בכותרת העבודה מומלץ להימנע מחלוקה לסעיפי משנה הקוטעים את רצף הכתיבה • כדי לשמור על רצף, הכתיבה תעשה בפסקאות מסודרות ועוקבות (בכל פסקה משפט פתיחה, הסבר ומשפט קישור לפסקה הבאה) • כל אחד מן הסעיפים יסתיים בסיכום קצר • הסקירה כולה תסתיים בסיכום (ללא כותרת) ובו איזכור לשאלת המחקר הכללית (שאלת המחקר היא השורה האחרונה בסקירת הספרות)	25%		

פרק ב: שיטת המחקר 4-6 עמודים	פרק שיטת המחקר בנוי מפתוח (ללא כותרת) וארבעה סעיפים. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתוח (ללא כותרת) כולל הסבר על המחקר האיכותני תוך הסתמכות תיאורית והפנייה למחקרים <u>עדכניים</u>. הסבר על סוגת המחקר ("תיאוריה מעוגנת בשדה"/ חקר מקרה/ מחקר נרטיבי-פנומנולוגי/ אתנוגרפיה/ ביוגרפיה ו/או אחר/ת) תוך הסתמכות תיאורית והפנייה למחקרים עדכניים אחרי הפתוח מופיעים ארבעת הסעיפים עם הכותרות ולפי הסדר להלן: סעיף א: משתתפים ושדה המחקר בפסקה הראשונה מציגים את משתתפי המחקר ובאיזה אופן נדגמו על פי הכללים והקריטריונים לבחירת משתתפים במחקר איכותני. בפסקה השנייה מתארים את שדה המחקר-כותבים היכן הוא התקיים (לדוגמה: בבית ספר יסודי במרכז הארץ), ומתארים את מאפייניו הייחודיים. ניתן להשתמש בלוחות מתחת ללוח יש להסביר מילולית מה מוצג בו. בשתי הפסקאות אין להזכיר שמות ופרטים מזהים של המשתתפים, של מקומות ושל בתי ספר. יש להציג שמות בדויים, אזורים (צפון הארץ) וסוג בית הספר (למשל ממלכתי דתי במרכז הארץ) סעיף ב: כלי המחקר כלי מחקר איכותני יכול להיות ריאיון, תצפית, יומן רפלקטיבי, פרוטוקולים, מסמכים שונים וכדומה, המוצג לפי הכללים הבאים: • בפסקה הראשונה כותבים הסבר תיאורטי וכללי על כלי המחקר (לדוגמה: ריאיון אישי, קבוצתי, וכדומה), ממקור עדכני (עדיף מחקר) • בפסקה השנייה כותבים הסבר תיאורטי על כלי המחקר בהקשר של סוגת המחקר (יש לעגן ולבסס את ההסבר מתוך מחקר איכותני שנעשה בו שימוש בסוגה ובכלי מחקר דומה). לדוגמה: הריאיון חצי מובנה נבנה על פי העקרונות של הסוגה "תיאוריה מעוגנת בשדה". הוא מאופיין במבנה של... • בפסקה השלישית כותבים תיאור של כלי המחקר שמשמשים בו במחקר הנוכחי ומסבירים איך הוא הותאם למשתתפים (לדוגמה: לתלמידי כיתה א' לתלמידים/מבוגרים עם צרכים מיוחדים וכדומה). לאחר מכן נותנים דוגמה לריאיון: הריאיון יכלול שאלה כללית "ספרי לי על עצמך" וימשיך בשאלות ממוקדות בנושא הנחקר, לדוגמה "כיצד את מתארת את..." "ספרי על ה..." (להציג 2-3 שאלות ולהפנות לנספח). • יש לצרף את כלי המחקר, למשל את המדריך לריאיון בשלמותו • יש לצרף תמליל של ריאיון אחד בלבד. בתמליל יש לכתוב שמות בדויים גם למראיין/נת וגם למראויין/נת או במקום שמות לכתוב שאלה-תשובה סעיף ג: הליך המחקר ואתיקה בפסקה הראשונה מציגים את תהליך איסוף הנתונים מרגע תחילת המחקר ועד סיומו; בפסקה השנייה מתארים את כללי האתיקה שננקטו במחקר (למשל הסכמה להשתתפות במחקר, שמירה על חסיון, שפת מילוי השאלון וכד'). בנוסף מתארים איזה קשיים התעוררו ופתורנם, לדוגמה: חלק מהמורות היו מוטרות נושאים שונים מתוך הראיונות עמן יהפכו לרכילות ו/או בקורת. הוסבר להן שהראיונות מזוהים בשם בדוי ומשמשים אך ורק לצרכי מחקר. סעיף ד: ניתוח הנתונים בפסקה הראשונה מציגים הסבר תיאורטי על סוג הניתוח. יש לעשות הבחנה ברורה בין ניתוח קטגוריאל וניתוח תמתי (הם לא חופפים). יש לעגן ולבסס את ההסבר באמצעות מחקר רלבנטי ועדכני המתחייב שיטת הניתוח. בפסקה השנייה מציגים הסבר תיאורטי על שלבי הניתוח וביסוסו באמצעות מחקר רלבנטי ועדכני. לסיים את הסעיף בתמצית הממצאים שעלו מניתוח הנתונים (לתאר בקצרה את הקטגוריות/ התמות) ולהפנות לנספח השלישי(נספח 3) ובו דוגמה קצרה לניתוח נתונים.	15%
פרק ג: ממצאים 10-15 עמודים	פרק הממצאים בנוי מפתוח (ללא כותרת) ו-3-5 סעיפים הכתובים בשיטתיות. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתוח (ללא כותרת) כולל הסבר כיצד בנוי הפרק (על פי הקטגוריות/התמות או כל סדר הגיוני אחר) ואחריו הפניה לסעיפים שיוצגו בפרק-(בסעיף הראשון יוצגו... בסעיף השני יוצגו...וכן הלאה) סעיף פרק הממצאים כתובים בשיטתיות ובסדר שמדווח עליו בפתח: • לכל סעיף תנוסח כותרת מייצגת ומדויקת • מתחת לכותרת תופיע תזכורת לממצא, הסבר קצר וענייני שלו ודיווח על והאופן בו הממצא נותן מענה מלא או חלקי לשאלת המחקר • הממצאים מלווים בציטוטים לפי הכללים הבאים: • הם חייבים להיות תוצאה של ניתוח הנתונים ולהיבחר בצורה מושכלת כעדות, תמיכה וכחיזוק לתיאור הממצאים • יש לשלב בין הציטוטים קטעי קישור כדי להביא באופן ברור את הסיפור העולה מהם בהקשר לשאלת המחקר	20%

			- הציטוטים יוצגו תוך הקפדה על כללי הציטוט: א) ציטוטים של 40 מילים ויותר, יובאו כפסקה נפרדת ומוזחת <u>ללא מרכאות</u> בגופן וברוח כמו בעבודה כולה; ב) ציטוטים קצרים מ-40 מילים, יובאו בין מרכאות בגופן וברוח כמו בעבודה כולה - ניתן להשתמש בלוחות ו/או באיורים. מתחת ללוח או לאיור יש להסביר מילולית מה מוצג בו. - כל סעיף יסתיים בסיכום קצר פרק הממצאים כולו יסתיים בסיכום של הממצאים המרכזיים	
פרק ד: דיון 5-8 עמודים		20%	מטרת הדיון היא לתת פרשנות והסברים לממצאים העיקריים של המחקר (מוטב להתמקד ב-3-4 ממצאים מרכזיים), ולאופן בו הם נותנים מענה לשאלת המחקר תוך התייחסות לסקירת הספרות. אפשר להוסיף בדיון מחקרים עדכניים שלא הופיעו בסקירת הספרות, בתנאי שהם רלבנטיים לממצאי המחקר הדיון בנוי מפתח ללא כותרת, 3-4 סעיפים וסעיף סיום. כללי הכתיבה שלהם להלן: הפתיח (ללא כותרת) כולל: הסבר כיצד בנוי הפרק (על פי איזה סדר) הפניה לסעיפים שיוצגו בדיון (בסעיף הראשון יוצגו... בסעיף השני יוצגו... וכן הלאה). במניין סעיפי הדיון נכלל גם הסעיף המסכם: מסקנות המחקר, תרומת המחקר, מגבלותיו, השלכותיו וכיווני חקירה חדשים סעיף הדיון כתובים בשיטתיות בסדר שמדחוף עליו בפתיח: כל סעיף מתחיל בהצגת הממצא העיקרי בשפה פשוטה ומובנת לאחר מופיע הסבר איך הממצא נותן מענה מלא או חלקי לשאלת המחקר לאחר מכן מופיע הסבר ברור באיזה אופן הממצא מאשש (באופן מלא או חלקי), נוגד, או מעיד על שינוי לעומת המחקרים שהוצגו בסקירת הספרות כל סעיף מסתיים בסיכום קצר הדיון כולו מסתיים בסעיף מסכם שכותרתו היא: מסקנות המחקר, תרומתו, מגבלותיו, השלכותיו וכיווני חקירה חדשים. סעיף זה כולל 5 פסקאות הכתובות בזו אחר זו: מסקנות המחקר: מסתמכות אך ורק על <u>ממצאי המחקר</u> ונובעות ממנו תרומת המחקר לחוג הלימוד מגבלות המחקר השלכות המחקר כיווני חקירה חדשים	
רשימת מקורות		5%	מקורות ראשוניים הם אך ורק מקורות שבהם הסטודנט קרא או עיין. לכתיבת המקורות נדרש רישום מסודר על-פי כללי ה-APA העדכניים (ראו אתר המכללה). יש לבנות את רשימת המקורות תוך התייחסות להנחיות הבאות: - מקורות מידע עדכניים, מעשר השנים האחרונות. ניתן לשלב גם מקורות קלאסיים התורמים להבנת הבסיס התיאורטי - כל הפניה למקורות המוזכרת בעבודה חייבת להופיע גם ברשימת המקורות ולהפך, כל פריט המצוין במקורות חייב להופיע גם בעבודה ברשימה צריכים להיות: מינימום של 20 פריטי ביבליוגרפיה, מתוכם 4 פריטים ומעלה באנגלית ו-5 פריטים ומעלה מהשנים 2012-2022.	
תהליך העבודה התייחסות מנחה העבודה להיבטים הבאים		5%	- התפתחות אקדמית-מחקרית של הסטודנט - דיוק בביצוע התיקונים לפי הערות המנחה - הקפדה על כתיבה לפי המחון - כתיבה עצמאית - מקוריות ויצירתיות של כותב/ת העבודה - שמירה על קשר רציף עם המנחה וביצוע משימות ההנחיה עמידה בלוחות זמנים	
ציון סופי		100%		

מחזון מפורט טופס הערכת מנחה ביצוע פרויקט מעשי

כותרת העבודה: _____

שם מלא של הסטודנט: _____

שם מלא של מנחה העבודה: _____

חלקי העבודה	סטנדרטים אקדמיים	הערכה	הערכת מנחה מילולית	ציון מנחה
הבחירה בפרויקט	- פרויקט בעל היבטים חינוכיים - פרויקט בעל היבטים פדגוגיים - פרויקט בעל היבטים מקצועיים (לפי מקצוע הוראה) - פרויקט בעל היבטים טכנולוגיים - פרויקט בעל ערך חברתי (או השלכות חברתיות)	15%		
הערכת התהליך	- העבודה נעשתה בשלבים – כל שלב אושר לפני תחילת ביצועו על ידי המנחה - כל שלבי ביצוע העבודה נעשו בתיאום עם הארגון בו הפרויקט הוקם - ההערות שהתקבלו מהמנחה באו לידי ביטוי בתהליך יצירת הפרויקט	15%		
הערכת התוצר	- התוצר משקף פתרון הבעיה / סוגיה - קיים הסבר תיאורטי המוצמד לפרויקט - ההסבר התיאורטי מתייחס לעקרונות המלווים את הקמת הפרויקט - ההסבר התיאורטי מתייחס לעקרונות החברתיים המלווים את הקמת הפרויקט - ניכרת השקעה ביצירת הפרויקט - הפרויקט מעניין, מסקרן ומלהיב - הפרויקט משקף חשיבה על קהל היעד	70%		
ציון סופי		100%		

רפלקציה אישית של כל סטודנט

שם מלא של הסטודנט: _____

שם מלא של מנחה העבודה: _____

שם התוצר הסופי:

תיאור קצר של הפרויקט:

מטרת ביצוע הפרויקט:

מה תפקידי היה במהלך ביצוע הפרויקט:

האם כל מה שתוכנן בא לידי ביטוי בתוצר הסופי:

מה היו הצלחות הפרויקט:

מה היו הקשיים בפרויקט:

האם היית מוכן להיות שוב שותף להקמת פרויקט דומה? נמק

כיצד פרויקט זה 'בוא לידי ביטוי' בשנים הבאות במקום בו הוא הוקם?

כלל לא	במידה מועטה	במידה בינונית	במידה רבה	במידה רבה מאוד	
היבט ארגוני					
					באיזו מידה התמדת בפעילות הקשורה להקמת התוצר הסופי?
					באיזו מידה היית שותף פעיל?
היבט רגשי אישי					
					באיזו מידה גרמה לך הפעילות סיפוק?
					באיזו מידה הרגשת נחוצ?
					באיזו מידה ההתנסות קרבה אותך לתחום שבו פעלת?
היבט רעיוני ערכי					
					באיזו מידה ההתנסות קרבה אותך אל הזולת שאתו פעלת?
					באיזו מידה ההתנסות הגבירה את רצונך לפעול למען הזולת?
היבט ידע ומיומנות					
באיזו מידה התנסותך שיפרה את יכולתך:					
					ליצור קשר עם אחרים
					לנהל מחקר
					לארגן פעילות
					לפתור בעיות
					להסתדר במצבים לא צפויים
					להביע יצירתיות
					ניהול זמן

ציר זמן מורחב - המלצה

